

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 364.63-053.2:159.962

DOI <https://doi.org/10.32782/2787-5137-2025-2-1>

Людмила Юріївна КРИМЧАК,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри соціальної роботи та управління соціальними процесами,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
E-mail: l.krymchak308@ukr.net
ORCID: 0009-0006-9624-2953

МОДЕЛІ КОНСУЛЬТУВАННЯ СІМЕЙ ІЗ ДІТЬМИ ТА ЇХ ІНТЕГРАЦІЯ В СОЦІАЛЬНУ РОБОТУ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ, ФРАНЦІЇ ТА США

Анотація. Вступ. Сім'я є фундаментальною одиницею суспільства, відіграючи ключову роль у формуванні особистості дитини, її соціалізації та забезпеченні емоційної стабільності. Однак у сучасному світі сім'ї стикаються із численними викликами – від економічних труднощів та стресу повсякденного життя до соціальних змін, розлучень, міграції та, що особливо актуально для України, наслідків військових конфліктів. Ці фактори можуть значно впливати на внутрішньосімейні стосунки, стилі виховання та, як наслідок, на благополуччя дітей. У таких обставинах ефективне консультування стає не просто допоміжним інструментом, а життєво важливою опорою для сімей, що прагнуть створити сприятливе середовище для розвитку своїх дітей. У поданих матеріалах проаналізовано й обґрунтовано ключові моделі консультування сімей із дітьми, які застосовуються в Німеччині, Франції та США, враховуючи їхні національні особливості та історичний досвід. Розкрито специфіку інтеграції та застосування різних моделей консультування фахівцями із соціальної роботи в кожній із цих країн.

Мета – здійснити порівняльний аналіз моделей консультування сімей із дітьми у Німеччині, Франції та США, а також визначити їхню інтеграцію та роль у діяльності фахівців із соціальної роботи.

Наукова новизна полягає у виявленні й обґрунтуванні ключових суперечностей, що лежать в основі вивчення проблеми. По-перше, це суперечність між універсальністю терапевтичних моделей та необхідністю їхньої культурної і системної адаптації до відмінностей у національних системах соціальної підтримки, культурних цінностях, фінансуванні та правовому регулюванні. По-друге, це суперечність між потребою у високоспеціалізованій терапевтичній допомозі та прагненням до її широкої доступності через систему соціальної роботи, що є викликом для балансу між глибиною та охопленням послуг.

Висновки. Проведений аналіз моделей консультування сімей із дітьми в Німеччині, Франції та США демонструє ключові відмінності в національних підходах, які зумовлені їхніми історичними, культурними та інституційними особливостями. У Німеччині домінує системна сімейна терапія, яка тісно інтегрована в державну систему підтримки дітей і молоді. Франція поєднує психоаналітичні традиції з елементами системного та когнітивно-поведінкового підходів, акцентуючи увагу на координації послуг. Натомість США характеризуються децентралізованістю системи та пріоритетом доказових практик. Незважаючи на ці розбіжності, спільним для всіх трьох країн є центральна роль фахівців із соціальної роботи. Вони виступають ключовою ланкою, що забезпечує інтеграцію та адаптацію універсальних терапевтичних моделей до унікальних потреб кожної сім'ї та її соціального середовища, тим самим роблять допомогу доступною і ефективною. Це підкреслює їхню незамінну роль у системі підтримки сімейного добробуту.

Ключові слова: консультування сімей із дітьми, соціальна робота, моделі консультування, системна сімейна терапія, когнітивно-поведінкова терапія, орієнтоване на рішення консультування.

Liudmyla Yuriivna KRYMCHAK,
Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor,
Head of the Department of Social Work,
Dnipro National University named after Oles Honchar
E-mail: l.krymchak308@ukr.net
ORCID: 0009-0006-9624-2953

MODELS OF CONSULTATION OF FAMILIES WITH CHILDREN AND THEIR INTEGRATION INTO SOCIAL WORK: THE EXPERIENCE OF GERMANY, FRANCE AND THE USA

Abstract. Introduction. The family is the fundamental unit of society, playing a key role in shaping the child's personality, socialization, and ensuring emotional stability. However, in the modern world, families face numerous challenges: from economic difficulties and the stress of everyday life to social changes, divorces, migration, and, especially relevant for Ukraine, the consequences of military conflicts. These factors can significantly affect intra-family relationships, parenting styles, and, as a result, the well-being of children. In such circumstances, effective counseling becomes not just an auxiliary tool, but a vital support for families seeking to create a favorable environment for the development of their children. The presented materials analyze and substantiate the key models of counseling families with children used in Germany, France, and the USA, taking into account their national characteristics and historical experience. The specifics of the integration and application of different models of counseling by social work professionals in each of these countries are revealed.

Purpose. To conduct a comparative analysis of models of counseling families with children in Germany, France, and the USA, as well as to determine their integration and role in the activities of social work professionals.

Scientific novelty. It consists in identifying and justifying the key contradictions that underlie the study of the problem. Firstly, this is the contradiction between the universality of therapeutic models and the need for their cultural and systemic adaptation to differences in national social support systems, cultural values, financing and legal regulation. Secondly, this is the contradiction between the need for highly specialized therapeutic care and the desire for its wide availability through the social work system, which is a challenge for the balance between the depth and coverage of services.

Conclusions. The analysis of models of counseling families with children in Germany, France and the USA demonstrates key differences in national approaches, which are due to their historical, cultural and institutional characteristics. In Germany, systemic family therapy dominates, which is closely integrated into the state system of support for children and youth. France combines psychoanalytic traditions with elements of systemic and cognitive-behavioral approaches, emphasizing the coordination of services. In contrast, the USA is characterized by a decentralized system and the priority of evidence-based practices. Despite these differences, what is common to all three countries is the central role of social work professionals. They act as a key link that ensures the integration and adaptation of universal therapeutic models to the unique needs of each family and its social environment, thereby making help accessible and effective. This emphasizes their indispensable role in the system of supporting family well-being.

Key words: counseling families with children, social work, counseling models, systemic family therapy, cognitive behavioral therapy, solution-focused counseling.

Вступ. У сучасному світі сім'я стикається з безліччю викликів, від соціально-економічних до психологічних, що безпосередньо впливає на добробут дітей. Ефективне консультування сімей із дітьми стає ключовим інструментом для подолання цих труднощів, забезпечуючи їхній стабільний розвиток і адаптацію в суспільстві. Актуальність вивчення моделей такого консультування зумовлена постійним пошуком найбільш дієвих підходів до підтримки сімей, особливо в умовах глобалізації та посилення міжкультурної взаємодії. Різні країни розробляють і адаптують власні системи допомоги, що відображає їхні унікальні історичні, культурні та інституційні особливості.

Незважаючи на наявність універсальних моделей консультування, існують значні відмінності в тому, як ці моделі інтегруються в національні системи соціальної роботи, які є основним каналом надання підтримки сім'ям.

Порівняльний аналіз моделей консультування сімей із дітьми та їх інтеграції в соціальну роботу на прикладі Німеччини, Франції та США дає змогу не лише виявити ефективні практики та інноваційні рішення, але й сприяє взаємному збагаченню досвіду, що є важливим для розробки та вдосконалення систем підтримки сімей із дітьми в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з питань консультування сімей, які виховують дітей викликає зацікавленість з боку науковців.

Так, визначення ролі психологічного консультування в подоланні батьківсько-дитячих конфліктів було предметом уваги Л. Алексєнко-Лемовської, А. Курчатової, К. Шапочки, Р. Вдови-

ченко та ін. Ю. Жидченко акцентував увагу на ранній корекційно-розвитковій допомозі дітям із психофізичними порушеннями та їх батькам, а О. Чустіль вивчав особливості психологічного консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами в умовах центру комплексної реабілітації. Питанням соціально-педагогічної підтримки вразливих сімей як засобу подолання кризових ситуацій присвятили свої дослідження В. Дуванська та К. Дуванська. Крім того, наукові розвідки І. Козубовської, Ж. Милан, М. Козубовського, О. Роговської та В. Жиляєва свідчать про необхідність дослідження моделей консультування сімей із дітьми в міжнародному контексті та їх інтеграцію в соціальну роботу України.

Незважаючи на те що ряд наукових досліджень різнобічно характеризують соціальну роботу із сім'ями, які виховують дітей, проблема інтеграції моделей консультування в практику соціальних установ нашої країни з опорою на міжнародний досвід не була предметом окремого дослідження, що підтверджується рядом невирішених питань і суперечностей:

- між універсальністю моделей консультування та необхідністю їхньої культурної і системної адаптації, коли, з одного боку, існують загальновизнані моделі, які мають універсальні принципи, а з іншого боку, їхнє ефективне застосування потребує глибокої адаптації до відмінностей у національних системах соціальної підтримки, культурних цінностях, фінансуванні та правовому регулюванні, що призводить до унікальних варіацій у кожній країні;

- між потребою у спеціалізованій терапевтичній допомозі та прагненням до її широкої доступності через систему соціальної роботи. Хоча комплексні сімейні проблеми часто потребують вузькоспеціалізованих терапевтичних втручань, саме соціальна робота, з її фокусом на цілісному підході та доступності, є ключовим каналом для надання або координації такої допомоги, що створює виклик для балансу між глибиною та охопленням послуг.

Мета дослідження – здійснити порівняльний аналіз моделей консультування сімей із дітьми в Німеччині, Франції та США, а також виявити їхню інтеграцію та роль у діяльності фахівців із соціальної роботи. Досягнення зазначеної мети обумовлює постановку таких завдань: визначити ключові моделі консультування сімей із дітьми, які застосовуються в Німеччині, Франції та США, враховуючи їхні національні особливості та історичний контекст; розкрити специфіку інтеграції та застосування різних моделей консультування фахівцями із соціальної роботи в кожній із цих країн.

Виклад основного матеріалу дослідження. У Німеччині консультування сімей із дітьми – це комплексна система, що допомагає родинам долати різні труднощі: від дитячих поведінкових проблем до серйозних сімейних конфліктів. Ця система тісно інтегрована з державною допомогою дітям і молоді (Kinder- und Jugendhilfe), яка регулюється Соціальним кодексом (SGB VIII) [13]. Вона гарантує доступність послуг, адже їх надають або фінансують місцеві органи [8].

В основі консультування сімей із дітьми лежить ряд принципів:

- добровільність;
- конфіденційність;
- орієнтація на ресурси (увага акцентується на сильних сторонах і потенціалі сім'ї для самостійного вирішення проблем);
- системний підхід (сім'я як єдина система, де проблеми одного члена сім'ї впливають на всіх інших).

Щодо моделей консультування (схема проведення процесу консультування й побудови відносин між консультантом і клієнтом), які домінують у Німеччині, то вони часто інтегруються в практику соціальної роботи із сім'ями, що виховують дітей. Розгляньмо їх детальніше.

Найвпливовішою моделлю є системна сімейна терапія (далі – ССТ). Вона застосовується, коли проблема індивіда розглядається як ознака дисфункції всієї родини [15]. У таких випадках фахівці із соціальної роботи, зберігаючи нейтральну позицію, не тільки аналізують відносини в сім'ї, а й використовують ряд інструментів (генограми, циркулярні питання, скульптуру сім'ї), виявляючи ресурси кожного з її членів для самостійного пошуку рішень.

Крім ССТ, у соціальній роботі німецьких консультантів простежується впровадження елементів когнітивно-поведінкової терапії [4], особливо коли йдеться про конкретні проблеми в поведінці дитини (опозиційна зухвалість, тривожність). Застосування таких елементів проявляється під час:

- тренінгових занять із батьками, спрямованих на навчання ефективним стратегіям управління власною поведінкою, встановлення меж і використання позитивного підкріплення;
- функціонального аналізу проблемної поведінки, що допомагає визначити її передумови та наслідки;
- застосування когнітивно-поведінкових технік (праця з думками й емоціями як дітей, так і батьків).

Важливу роль у роботі соціальних установ Німеччини відіграє рішення-орієнтована модель консультування (короткострокова рішення-орієнтована терапія). Вона фокусується на пошуку рішень для майбутнього, а не на аналізі причин минулих проблем [10]. На практиці фахівець із соціальної роботи застосовує ряд технік: «чудо-питання» для візуалізації бажаного стану та заохочення до малих, але значущих кроків; питання про винятки; шкальні питання для оцінки прогресу.

Цікаво, що в державних установах соціальної сфери, пов'язаної з короткостроковою сімейною підтримкою, рідко використовується психоаналітично орієнтоване консультування. Однак, зосереджуючись на неусвідомлених конфліктах та впливі раннього дитячого досвіду на сімейні стосунки, ця модель активно впроваджена в роботу в спеціалізованих клініках та приватних практиках. У таблиці 1 відображено установи сімейної підтримки та консультування в Німеччині.

Таблиця 1

Установи сімейної підтримки та консультування в Німеччині

Назва установи	Зміст послуг
Консультаційний центри у справах сім'ї та виховання [5]	Пропонує безплатні та конфіденційні послуги. Працюють із широким спектром проблем: конфлікти між батьками та дітьми; розлучення; шкільні проблеми; порушення поведінки; проблеми з психічним здоров'ям дітей, підлітків та батьків.
Центри у справах молоді [8]	Надають консультації превентивного характеру (виховання прийомних дітей, подолання кризових ситуацій, проблеми у школі та ін.), коли існує ризик для благополуччя дитини.
Клініки та приватні практики	Пропонують більш інтенсивну (застосовується комплекс терапевтичних методик) або спеціалізовану (травма-орієнтовану, терапію залежності тощо) терапію, часто за направленням лікаря.
Школи	Деякі школи мають власних психологів або соціальних педагогів, які надають первинну (оцінка ситуації, виявлення основних проблем та потреб) консультаційну допомогу.

У Франції сімейне консультування та підтримка дітей тісно інтегровані в діяльність соціальних установ, які є ключовими для забезпечення сімейного благополуччя. Ця взаємодія формує комплексну систему допомоги, де різноманітні моделі консультування є невід'ємною частиною широкої соціальної підтримки. Вона фінансується державними й асоціативними соціальними структурами, серед яких можна виділити:

- центри медико-психолого-педагогічної допомоги – амбулаторні центри, які пропонують комплексну допомогу дітям і підліткам із психологічними відхиленнями та проблемами в поведінці. Лікарі, психологи, логопеди, фахівці із соціальної роботи співпрацюють із сім'єю [3];
- служби із захисту дітей (служби Департаменту), які надають сім'ям підтримку, часто через консультування, щоб запобігти вилученню дитини із сім'ї чи сприяти її реінтеграції [1];
- консультаційні центри для сімей, що надають інформацію та консультування з питань сімейного життя, виховання, контрацепції та інших аспектів [2];
- асоціації та недержавні громадські організації, які часто фінансуються державою, спеціалізуються на підтримці сімей у кризових ситуаціях, роботі з певними проблемами (залежність, домашнє насильство) або з конкретними групами населення.

Варто наголосити, що ССТ, яку застосовують установи Франції, ґрунтується на ключовому принципі соціальної роботи – «людина у середовищі» [12]. Тому не дивно, що фахівці із соціальної роботи, які працюють у згаданих установах, є центральними фігурами в процесі консультування та супроводу сімей у кризових ситуаціях. Виконуючи функцію «лоцмана», вони

використовують елементи системних інтервенцій, щоб покращити сімейну комунікацію, допомогти у вирішенні конфліктів та активізувати внутрішні ресурси родини, а також спрямовують сім'ї до спеціалізованих терапевтів, не припиняючи при цьому надавати необхідну соціальну підтримку [14].

Історично соціальна робота у Франції перебувала під значним впливом психоаналізу. Це сприяло впровадженню в неї психоаналітично орієнтованого та психодинамічного консультування. Адаже для фахівців із соціальної роботи, які працюють із психологічно травмованими клієнтами, критично важливим є розуміння несвідомих процесів, динаміки перенесення та контрперенесення, а також впливу раннього дитячого досвіду [9]. На практиці вони активно використовують психодинамічні концепції, щоб краще зрозуміти складну поведінку клієнтів, їхні емоційні реакції та особливості стосунків. Це значно допомагає у плануванні індивідуалізованої допомоги, поясненні причин опору та побудові міцних терапевтичних взаємин, особливо в таких сферах, як усиновлення, робота з дітьми-сиротами або допомога жертвам насильства.

Як і в Німеччині, ідеальною для консультування сімей із дітьми в соціальних установах Франції є когнітивно-поведінкова терапія. Особливого значення вона набуває, коли йдеться про розробку профілактичних програм для роботи з підлітками та надання підтримки жертвам кризових ситуацій.

У Франції, з її численними мігрантами та різноманітними культурними спільнотами, обов'язковою складовою соціальної роботи є мультикультуральна чутливість. Саме вона дає змогу фахівцям свідомо ставитися до національних особливостей, вірувань і цінностей клієнтів, краще розуміти культурні аспекти їх психічного здоров'я, сімейні ієрархії, комунікаційні стилі та вплив міграції на сім'ю [7]. Зазначене дає можливість фахівцям із соціальної роботи діяти в ролі медіатора між різними етнічними групами та системою соціальної допомоги, запобігаючи культурним непорозумінням і забезпечуючи належну підтримку.

Нарешті, важливу роль у консультуванні французьких сімей із дітьми відіграє функціональна сімейна терапія (ФСТ). ФСТ є моделлю, яка спеціально розроблена для роботи з підлітками групи ризику. На думку науковців, вона ідеально відповідає профілактичній і реабілітаційній діяльності фахівців із соціальної роботи, особливо тих, хто працює у сферах ювенальної юстиції, захисту дітей або з підлітками, що мають проблеми з поведінкою чи залежностями.

Надзвичайно різноманітним, децентралізованим і значною мірою таким, що залежить від динаміки ринку та системи приватного страхування, є консультування сімей із дітьми у Сполучених Штатах Америки. На відміну від більш централізованих європейських підходів, таке консультування вирізняється як численністю надавачів послуг, так і значним зосередженням на доказових практиках [6] і мануалізованих терапіях. У цьому складному ландшафті фахівці із соціальної роботи інтегрують різноманітні моделі консультування (системна сімейна терапія, функціональна сімейна терапія, мультикультурна терапія) у свою клінічну та соціальну практику.

Як і у європейських країнах, однією з найпопулярніших моделей у роботі з американськими сім'ями є когнітивно-поведінкова терапія. Завдяки таким її різновидам, як травмоорієнтована терапія [16] та терапія взаємодії «батьки – дитина» [11], КПТ ефективно застосовується не лише для корекції девіантної поведінки школярів, а й у службах захисту дітей (для роботи з травмами) і центрах психічного здоров'я (для навчання батьків ефективних стратегій виховання).

Аналіз науково-практичної літератури дає можливість припуститися думки, що в соціальній роботі з американськими сім'ями часто застосовуються орієнтоване на прив'язаність консультування та клієнтоцентрована терапія. Перша модель допомагає зрозуміти вплив раннього досвіду та неусвідомлених конфліктів, що дає змогу глибше працювати з травмами, динамікою прив'язаності й опором клієнтів, особливо під час довготривалого супроводу. Натомість клієнтоцентрована терапія зосереджена на внутрішньому потенціалі клієнта до розвитку, важливості емпатії, безумовного позитивного ставлення та конгруентності.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Проведений аналіз моделей консультування сімей із дітьми в Німеччині, Франції та США виявив як спільні підходи, так і суттєві відмінності, що зумовлені національними системами та культурними контекстами. У Німеччині

домінує системна сімейна терапія, яка тісно інтегрована в державну систему допомоги дітям і молоді, з фокусуванням на ресурсах сім'ї. Франція демонструє поєднання психоаналітичних традицій із системними та КППТ-підходами, де фахівці із соціальної роботи відіграють ключову координуючу роль. Натомість у США спостерігається децентралізована система з акцентом на доказових практиках, зокрема когнітивно-поведінковій терапії.

Попри існуючі відмінності, фахівці із соціальної роботи в усіх трьох країнах відіграють ключову роль. Вони інтегрують терапевтичні моделі в практику консультування, роблячи їх доступними для сімей. Адаптуючи універсальні підходи до унікальних потреб кожної родини та її соціального середовища, ці фахівці підкреслюють свою незамінну значущість у забезпеченні сімейного добробуту. Результати наданого дослідження створюють важливу основу для подальших наукових розвідок і практичних імплементацій, які полягають у розробці адаптованих моделей для України та спеціалізованих навчальних програм для фахівців із соціальної роботи.

Література:

1. Aide Sociale à l'Enfance. *Break Poverty Foundation*. URL: <https://breakpoverty.com/quest-ce-que-laide-sociale-a-lenfance/> (дата звернення: 20.06.2025).
2. Centres de Planification et d'Éducation Familiale. *Loiret votre Département*. URL: <https://www.loiret.fr/centres-de-planification-et-deducation-familiale> (дата звернення: 26.06.2025).
3. Centres Médico-Psycho-Pédagogiques. *Action-sociale Le Registre Francais du Social et Medico-Social*. URL: <https://annuaire.action-sociale.org/etablissements/jeunes-handicapes/centre-medico-psycho-pedagogique--c-m-p-p---189.html> (дата звернення: 24.06.2025).
4. Dobmeier J. Verhaltenstherapie. *NetDoktor: B digital Health*. 2020. URL: <https://www.netdoktor.de/therapien/psychotherapie/verhaltenstherapie/>.
5. Erziehung- und Familienberatung Berlin. *Startseite*. URL: <https://efb-berlin.de/> (дата звернення: 10.07.2025).
6. Evidence-Based Practices. *American Speech-Language-Hearing Association*. URL: <https://www.asha.org/research/ebp/?srsltid=AfmBOopybN9lcrVwHqqpsW4I7sbQOAaStMqdfVrdzbgxXwOoiBCte80o> (дата звернення: 08.07.2025).
7. FrenchEntree. CAF benefits in France: 10 things you need to know. URL: <https://www.frenchentree.com/living-in-france/family-life/caf-benefits-in-france-10-things-you-need-to-know/> (дата звернення: 10.07.2025).
8. Jugendamt. *Handbook Germany together*. URL: <https://handbookgermany.de/uk/youth-welfare-office> (дата звернення: 27.06.2025).
9. Maternal and Child Protection. *Saint-Martin*. URL: <https://www.comstmartin.fr/en/thematiques/solidarite-sante-et-famille/protection-maternelle-et-infantile-pmi> (дата звернення: 28.06.2025).
10. Wolters U. *Lösungsorientierte Kurzzeitberatung: Was auf schnellem Wege Nutzen bringt*. 2015. URL: <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-658-07752-5>.
11. Parent Child Interaction Therapy. *Official Website PCIT*. URL: <https://www.parentchildinteractiontherapy.com/> (дата звернення: 09.07.2025).
12. Process of Generalist Social Work Practice. *Social Work: Methods*. URL: <https://socialworkmethods.com/process-of-generalist-social-work-practice/> (дата звернення: 12.07.2025).
13. Sozialgesetzbuch Achtes Buch (VIII) Kinder- und Jugendhilfe (SGB VIII). *Buzer.de*. URL: https://www.buzer.de/SGB_VIII.htm (дата звернення: 07.07.2025).
14. Sutton J. What Are Family Therapy & Family Counseling? *PositivePsychology.com*. 2017. URL: <https://positivepsychology.com/family-therapy/> (дата звернення: 28.06.2025).
15. Systemische Familientherapie. *DGSF*. 2017. URL: https://dgsf.org/service/was-heisst-systemisch/familientherapie-systemische_therapie.html (дата звернення: 25.06.2025).
16. Trauma-Focused Therapy Techniques. *Concept Continuing & Professional Studies*. Palo Alto University. URL: <https://concept.paloalto.edu/resources/business-of-practice-blog/trauma-focused-therapy-techniques> (дата звернення: 10.07.2025).

References:

1. Aide Sociale à l'Enfance [Child Social Assistance] (2025). Break Poverty Foundation. Retrieved from <https://breakpoverty.com/quest-ce-que-laide-sociale-a-lenfance/> [in French].
2. Centres de Planification et d'Éducation Familiale [Family Planning and Education Centers] (2025). Loiret votre Département. Retrieved from <https://www.loiret.fr/centres-de-planification-et-deducation-familiale> [in French].
3. Centres Médico-Psycho-Pédagogiques [Medical-Psycho-Educational Centers] (2025). Action-sociale Le Registre Francais du Social et Medico-Social [Social Action The French Social and Medico-Social Reg-

- ister]. Retrieved from <https://annuaire.action-sociale.org/etablissements/jeunes-handicapes/centre-medico-psycho-pedagogique--c-m-p-p---189.html> [in French].
4. Dobmeier, J. (2020). Verhaltenstherapie [Behavioral therapy]. *NetDoktor: B digital Health*. Retrieved from <https://www.netdoktor.de/therapien/psychotherapie/verhaltenstherapie/> [in German].
5. Erziehungs- und Familienberatung Berlin [Parenting and Family Counseling Berlin] (2025). Startseite [Home]. Retrieved from <https://efb-berlin.de/> [in German].
6. Evidence-Based Practices (2025). American Speech-Language-Hearing Association. Retrieved from <https://www.asha.org/research/ebp/?srsId=AfmBOopybN9lcrVwHqqpsW4I7sbQOAaStMqdfVrdzbgxXwOoiBCte80o> [in English].
7. FrenchEntree (2025). CAF benefits in France: 10 things you need to know. Retrieved from <https://www.frenchentree.com/living-in-france/family-life/caf-benefits-in-france-10-things-you-need-to-know/> [in English].
8. Jugendamt [Youth Welfare Office] (2025). Handbook Germany together. Retrieved from <https://handbookgermany.de/uk/youth-welfare-office> [in German].
9. Maternal and Child Protection (2025). Saint-Martin. Retrieved from <https://www.comstmartin.fr/en/thematiques/solidarite-sante-et-famille/protection-maternelle-et-infantile-pmi> [in English].
10. Parent Child Interaction Therapy (2025). Official Website PCIT. Retrieved from <https://www.parentchildinteractiontherapy.com/> [in English].
11. Process of Generalist Social Work Practice (2025). Social Work: Methods. Retrieved from <https://socialworkmethods.com/process-of-generalist-social-work-practice/> [in English].
12. Sozialgesetzbuch Achtes Buch (VIII) Kinder- und Jugendhilfe (SGB VIII) [Social Code, Book VIII (SGB VIII) Child and Youth Services] (2025). *Buzer.de*. Retrieved from https://www.buzer.de/SGB_VIII.htm [in German].
13. Sutton, J. (2017). What Are Family Therapy & Family Counseling? *PositivePsychology.com*. Retrieved from <https://positivepsychology.com/family-therapy/> [in English].
14. Systemische Familientherapie [Systemic family therapy] (2017). *DGSF*. Retrieved from https://dgsf.org/service/was-heisst-systemisch/familientherapie-systemische_therapie.html [in German].
15. Trauma-Focused Therapy Techniques (2025). *Concept Continuing & Professional Studies, Palo Alto University*. Retrieved from <https://concept.paloaltou.edu/resources/business-of-practice-blog/trauma-focused-therapy-techniques> [in English].
16. Wolters, U. (2015). *Lösungsorientierte Kurzzeitberatung: Was auf schnellem Wege Nutzen bringt (VI) [Solution-oriented short-term counseling: What brings benefits quickly]*. Springer. <https://link.springer.com/book/10.1007/978-3-658-07752-5> [in German].

Отримано: 31.07.2025

Рекомендовано: 01.09.2025

Опубліковано: 20.10.2025